

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

27 februari 2006

KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT

JAARVERSLAG

2004-2005

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Sabine Poleyn**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Linda Vissers;

mevrouw Kathleen Helsen, de heer Luc Martens, de dames Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de heren Karlos Callens, Gilbert Van Baelen, mevrouw Marleen Vanderpoorten;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Anissa Temsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Jan Laurys;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van der Borgh;

de heer Chokri Mahassine, mevrouw Elke Roex, de heer Joris Vandenbroucke.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijk.

Zie:

42 (2005-2006)

- Nr. 1: Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat
- Nr. 2: Verslag over gedachtewisseling

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie had op donderdag 16 februari 2006 een gedachtewisseling met mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris, over het Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat 2004-2005.

1. Toelichting door mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* herinnert de leden eraan dat het Kinderrechtencommissariaat (KRC) meerdere functies vervult: advies verlenen, klachten behandelen, communiceren en onderzoeken. Ze zal zich concentreren op alle onderwerpen die verband houden met onderwijs.

Wie geregeld het jaarverslag van het KRC doorneemt, kan zich niet van de indruk ontdoen dat een aantal zaken steeds terugkomen. Het KRC moet zich als een luis in de pels gedragen en blijven hameren op alle knelpunten die ondanks lang aandringen niet aangepakt worden.

Voor het KRC moet de school meer zijn dan alleen maar een leeromgeving. Omdat kinderen en jongeren het grootste deel van hun jonge leven op school doorbrengen moet de schoolomgeving ook een leefomgeving zijn, waarin ook aandacht is voor hun rechten.

Net zoals de voorbije jaren nemen meldingen over onderwijs een deel van het klachtenbeeld in. Het voorbije jaar opnieuw zo'n 15%. Vorig jaar ontving het KRC 118 klachten over het onderwijs. In één derde van alle gevallen kwam de klacht van een minderjarige. Ongeveer de helft van alle klachten kwam van ouders. Een klein deel kwam van leerkrachten, CLB-medewerkers of van hulpverleners.

Over heel veel onderwijsklachten kan het KRC uiteindelijk niet oordelen of ze gegrond of niet gegrond zijn. Veel klachten houden immers verband met de relatie tussen leerlingen en leerkrachten of tussen leerlingen en directie. Deze klachten zijn moeilijk toetsbaar bij gebrek aan regels. In veel gevallen zijn er geen regels. De klachten verduidelijken waar er precies problemen zijn. Er is echter geen toetsbare wetgeving. Zo is bijvoorbeeld fysiek bestraffen verboden, maar hoe moet je 'vernederend behandelen' interpreteren?

De meeste meldingen over het onderwijs gaan zoals de voorgaande jaren over straffen. Mevrouw Vandekerckhove verduidelijkt dat er niet geklaagd wordt over het feit dat scholen bestraffen, wel over de manier waarop bestraft wordt. Klachten gaan zowel over formele straffen als over informele straffen.

Er wordt geregeld geklaagd over de aard van de straffen. De Kinderrechtencommissaris merkt op dat lijfstraffen – niet altijd van de minste – nog altijd voorkomen. Voorts klagen jongeren nog altijd over vernederende straffen of afzondering. De Kinderrechtencommissaris merkt op dat dergelijke straffen geen enkel pedagogisch nut hebben. Jongeren vragen het KRC vaak niet om te bemiddelen omdat ze vrezen dat de situatie daardoor nog erger zal worden. Ze willen dat het KRC op de hoogte is. Mevrouw Vandekerckhove vreest dat de twintig meldingen maar het topje van de ijsberg vormen.

Voorts waren er klachten over een onduidelijke toepassing van het tucht- en ordereglement. Het valt op dat bepaalde scholen de procedures uit het schoolreglement niet volgen. In zo'n geval is beroep aantekenen moeilijk. Het valt ook voor dat de informatie over de procedure onduidelijk of ontoegankelijk is. In sommige gevallen wordt die informatie zelfs niet meegedeeld. Het KRC heeft klachten gehad van leerlingen aan wie de definitieve uitsluiting gewoon mondeling werd meegedeeld.

Zoals elk jaar waren er klachten over de proportionaliteit. De straf is niet altijd in verhouding tot het feit. In een concreet geval leidde een schermutseling met een gebroken bril ertoe dat de leerlingen in kwestie niet mee mochten op zoekklas. De zoekklas duurde een volledige week.

Ten slotte waren er klachten over onrechtvaardige straffen. Een aantal klagers vond dat ze zich niet hadden kunnen verdedigen. Dergelijke klachten zijn voor het KRC moeilijk om te onderzoeken. Het KRC kan niet uitzoeken wat er precies is gebeurd. In veel gevallen is het het woord van de leerlingen tegen het woord van de leerkracht. Wat wel blijkt uit deze klachten is dat een gevoel van onmacht en onrechtvaardigheid het algemene welbevinden van de leerlingen aantast.

Naast klachten over straffen ontvangt het KRC ook veel klachten over pesten. Pesten op school blijft een groot probleem. Het KRC zat in de stuurgroep van het viWTA-onderzoek naar cyberpesten en hoopt dat ook dit onderzoek hier zal kunnen besproken

worden. Het probleem kent veel verschillende vormen. Ook de omvang van het probleem is divers. Uit een recent onderzoek blijkt dat twee op drie jongeren pesten erg vindt. Tegelijk blijkt daaruit dat één op drie jongeren pesten niet erg vindt.

Ook het steunpunt Grensoverschrijdend Gedrag ontving hieromtrent zo'n driehonderdtal klachten.

Dat pest- en grensoverschrijdend gedrag betreft zowel leerkrachten ten aanzien van leerlingen als leerlingen onderling. Het Kinderrechtencommissariaat kan zich niet van de indruk ontdoen dat veel projecten focussen op dat laatste. Het ter discussie stellen van het eerste lijkt een stuk moeilijker, al behoorden 61 van de 300 meldingen bij het steunpunt tot die categorie. De verhoudingen bij het Kinderrechtencommissariaat liggen ongeveer hetzelfde. Sommige leerkrachten misbruiken dus hun op zich terechte gezagspositie. Leerlingen noemen dat gepest worden door de leerkracht. Het gaat om redelijk delicate zaken. Niet alleen zijn de feiten moeilijk te onderzoeken, maar bovendien willen de melders vaak niet dat stappen worden gezet naar de school, omdat het dan alleen nog erger wordt.

Maar ook als de volwassenen niet de oorzaak zijn van het probleem, hebben ze soms wel een betekenis bij de instandhouding ervan. Bijvoorbeeld als mooie antipestplannen wel worden opgesteld maar niet of onvoldoende uitgevoerd. Nochtans bestaat heel veel ondersteunend werkmateriaal.

Vervolgens gaat de spreker in op klachten over regels en afspraken. Schoolreglementen zijn noodzakelijk maar vaak onvoldoende bekendgemaakt of onvoldoende aangepast aan de veranderende omstandigheden. Ze worden al te vaak eenzijdig door directies opgesteld of gewijzigd en daarbij wordt veel te weinig rekening gehouden met de inbreng van de leerlingen of ouders. Leerlingen melden ook het ondergaan van de gevolgen van informele regels, bijvoorbeeld als het schoolreglement niets zegt over het gsm-gebruik op school en leerkrachten daar uiteenlopend bij optreden. Dat gaat van afnemen tot vriendelijk verzoeken om hem uit te zetten. Mevrouw Vandekerckhove pleit ervoor de leerlingen te betrekken bij deze afspraken.

Actueel zijn de meldingen over studie- en schoolkeuze. Niet alle klachten gaan dus over de instellingen. Het gaat hier in essentie op inspraak- en opvoedingsvragen over de gewenste studiekeuze bijvoorbeeld, maar zij hebben natuurlijk wel een effect op het welbevinden op school. Degelijke begeleiding en adviserende oriëntatie zijn van groot belang, niet een nieuw soort van weigeringsrecht van de school

op basis van studiekeuze. Het lijkt voor het Kinderrechtencommissariaat niet de bedoeling om het weigeringsrecht van scholen eerst via het GOK-decreet te beëindigen en het dan langs een andere weg weer in te voeren. (Het Kinderrechtencommissariaat werkte hieromtrent nog geen formeel standpunt uit maar vindt de recente voorstellen om leerlingen te weigeren tot bepaalde richtingen alvast geen goed idee.) De spreker meent dat de herinvoering ook indruist tegen de vrijheid van onderwijs. Bovendien brengt zij het gevaar mee dat de oude misbruiken waarbij scholen in de plaats van diversiteit bepaalde identiteiten gaan creëren, weer opduiken. Gelukkig zijn in dat verband de klachten over weigering sterk afgenomen. Er waren er nog een zestal, waarvan de meeste op lokaal niveau in de LOP kunnen afgehandeld worden.

Jaarlijks zijn er ook wat meldingen over problemen met schoolresultaten. De Kinderrechtencommissaris verduidelijkt dat het niet aan het commissariaat is om de leerlingen te beoordelen. Daarvoor zijn de leerkrachten en de klassenraden. Maar zij signaleert wel de soms gebrekkige informatie over beroepsprocedures tegen B- of C-attesting. Nochtans zijn die gezien de korte termijnen van groot belang.

Ook de vragen over huiswerk keren elk jaar terug. Over de gegrondheid van een klacht is het niet makkelijker oordelen, want wat voor de ene veel is, is voor de andere weinig. Mevrouw Vandekerckhove kan zich echter niet van de indruk ontdoen dat de prestatiedruk blijft toenemen, wat niet altijd een evenwichtige ontwikkeling ten goede komt. Naast presteren moeten scholen volgens haar ook de nodige aandacht besteden aan welbevinden en tevredenheid van de leerlingen. Zij werpt de vraag op of men het niet te ver drijft als men nu al taaltesten voor kleuters gaat uitdenken, hoe goed de bedoelingen ook mogen zijn. Begint men niet te snel te testen en te classificeren, met alle gevolgen van dien?

Daarop gaat de commissaris in op de leerlingenbegeleiding. In heel veel scholen ziet men gelukkig dat daarin voorzien wordt, hetzij informeel hetzij met groene leerkrachten. Daarnaast is er het CLB, al is de drempel daarvan voor de leerlingen soms hoog. De contracten die CLB's voortaan kunnen aangaan met scholen, tasten soms het vertrouwen aan. Duidelijkheid is wenselijk.

Vragen over geïntegreerd onderwijs vormen het laatste thema, zij het minimaal. Doorverwijzing wordt als een verplichting ervaren. De spreker verwacht dat het debat over inclusie zal gevoerd worden naar aanleiding van de plannen van minister Vandenbroucke

inzake het herclusteren. Zij hoopt dat het Kinderrechtencommissariaat zal betrokken worden.

Het jaarverslag eindigt met een reeks aanbevelingen, waarvan er een aantal helaas moesten terugkomen. Er blijft het debat over de invulling van het recht op gratis onderwijs en wat daar minimaal en ideaal moet onder vallen. Schrijnende situaties blijven bestaan, zoals het niet afgeven van diploma's zolang de schoolrekening niet is betaald. Dergelijke praktijken kunnen niet, al was het maar omdat de leerling hier zelfs niet de schuldenaar in de rechtsverhouding is.

Ook de vraag naar het leerlingenstatuut blijft open. Een dergelijke vertaling van het Kinderrechtenverdrag is moeilijk maar haalbaar. Als het binnen de integrale hulpverlening kan, moet iets soortgelijks binnen het onderwijs kunnen. Het woord duikt alvast op binnen het beleidsplan Onderwijs en het jeugdbeleidsplan. De invulling maakt ons wel bezorgd, want de school krijgt o.i. te veel ruimte. De overheid zelf moet de eerste minimale vertaling opleggen ongeacht type of net. Het gaat er het Kinderrechtencommissariaat overigens niet om dit statuut te beperken tot vrijheden en rechten. Ook de verantwoordelijkheden van leerlingen en scholen moeten erin. Een dergelijk statuut, met door iedereen gekende en duidelijke afspraken, kan volgens de spreker preventief werken ten aanzien van conflicten. De angst voor te vergaande juridisering is volgens haar voorbarig. Zij is er geen voorstander van om bij het minste naar de rechtbank te stappen. Men kan overwegen de bevoegdheden van de bestaande commissie Leerlingenrechten uit te breiden, zodat men zich bij problemen daartoe kan wenden.

Er is ook opnieuw een aanbeveling over het recht op onderwijs op maat. Mevrouw Vandekerckhove kijkt uit naar het debat over de brede school.

Leerlingenparticipatie is een verplichting. De Kinderrechtencommissaris beseft dat het een uitdaging is voor scholen. Sommige scholen hebben al heel wat bereikt, andere staan minder ver. Het is een heel jong decreet en daarom pleit het Kinderrechtencommissariaat ervoor om het eerst volledig uit te voeren en dan pas te evalueren. Een van de aspecten die nog niet gerealiseerd is, is het expertisecentrum Participatie. Dat zou de participatiekansen van leerlingen, leerkrachten en ouders, kortom iedereen die bij de school betrokken is, moeten ondersteunen. De huidige detacheringen of de lichte verhoging van de middelen van het VSK zijn onvoldoende.

Het Kinderrechtencommissariaat is wel blij met de recent aangekondigde participatiebarometer. Die kan

van belang zijn bij het verspreiden van 'good practices'. Het participatiegehalte in een school zou ook een element kunnen vormen in de doorlichting. Het Kinderrechtencommissariaat heeft naar aanleiding van een project in 30 basisscholen een participatiemap gemaakt. Daarvoor hebben de leerlingen en leerkrachten van die scholen samengewerkt. Het is ook een bruikbaar instrument voor leerkrachten. Het commissariaat had de bedoeling om die map eenmalig te verspreiden naar alle basisscholen en hoopte dat het beleid het initiatief daarna zou overnemen. Ondertussen is de map herdrukt. De belangstelling is overweldigend. Mevrouw Ankie Vandekerckhove denkt dat het niet de taak is van het commissariaat om dergelijke infomappen te blijven maken en verspreiden. Initiatieven die hun deugdelijkheid bewezen hebben, worden idealiter door de uitvoerende macht overgenomen. Het is immers zijn taak om ervoor te zorgen dat scholen dergelijk basismateriaal ter beschikking hebben.

Tot slot wil de Kinderrechtencommissaris het probleem van minderjarigen met ouders zonder papieren aankaarten. Het Kinderrechtencommissariaat is zich bewust van de moeilijkheidsgraad van de discussie. Verschillende evenwaardige belangen en rechten doorkruisen elkaar. Het is nodig dat de Vlaamse overheid daarover blijft overleggen met de federale overheid. Het recht op onderwijs moet evenwaardig zijn aan het recht van een land om een asielbeleid te voeren. Sommige gevallen, waarvan er een paar in de pers gekomen zijn door de HOP-actie, bewijzen dat het recht op onderwijs een doorslaggevend criterium moet zijn bij de behandeling van de gezinnen in kwestie. Politie mensen halen dan geen kinderen meer van de schoolbanken, maar pakken ze wel op op weg van huis naar school. Dat is geen wenselijke oplossing.

2. Vragen van de leden

Mevrouw *Sabine Poleyn* vindt het belangrijk dat het Kinderrechtencommissariaat geregeld verslag uitbrengt over de stand van zaken van de kinderrechten, ook in het onderwijs. Het is goed dat de contacten van parlementsleden met het onderwijs aangevuld worden door de ervaringen van het Kinderrechtencommissariaat. Natuurlijk zijn die ervaringen ook fragmentarisch, maar desondanks interessant, want complementair.

De spreker was vooral geschrokken door de klachten over pesten. Heel veel scholen, voornamelijk uit het basisonderwijs, hebben al plannen. Het noodzakelijke respect kan echter niet opgelegd worden van bovenaf. Het is echter goed dat het nogmaals bena-

drukt wordt. Bepaalde adviezen, zoals over het gratis onderwijs, zijn rechtstreeks gedistilleerd uit het Kinderrechtenverdrag. Daarover zijn er geen klachten.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* beaamt dat er geen klachten zijn maar wijst erop dat er vanuit andere bronnen wel informatie over is. Ze denkt aan bijvoorbeeld informatie die daarover te vinden is bij SOS (Schulden op school) enzovoort.

Mevrouw *Sabine Poleyn* brengt aan dat het thema belangrijk genoeg is om blijvend te benadrukken. Het staat ook in het regeerakkoord. Kosteloos onderwijs is niet zo gemakkelijk te realiseren, daarom wordt het stap voor stap aangepakt. Hetzelfde geldt voor het leerlingenstatuut. Wat de participatie betreft, is het volgens de spreker belangrijk om niet te veel te focussen op structuren en procedures. Het mag niet zo zijn dat er veel papier is, maar het doel wordt niet bereikt. Het is natuurlijk altijd een evenwicht. Zonder structuur kan er niet veel gerealiseerd worden.

Mevrouw *Poleyn* verwijst naar een antwoord van minister *Vandenbroucke* op een actuele vraag in de plenaire vergadering. De minister adviseert om kinderen van ouders zonder papieren niet tussen de paasvakantie en het einde van het schooljaar uit de school te halen. Heeft het Kinderrechtencommissariaat daar klachten over? Wordt dergelijke maatregel gesteund door het onderwijs en door het asiel- en uitwijzingsbeleid?

Mevrouw *An Michiels* zegt dat er veel pestplannen bestaan, maar vooral in de lagere scholen en minder in de secundaire scholen. Gaan de klachten meer over de secundaire scholen?

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* vat de werking van het Kinderrechtencommissariaat samen als ombudswerk, informatieverstrekking, onderzoekswerk en adviesverlening. De klachten over onderwijs komen in eerste instantie van de ouders of personen uit de leefwereld van de kinderen en in mindere mate van kinderen en jongeren zelf. De melders zijn niet representatief voor de jongeren of kinderen. Op basis van klachtmeldingen over onderwijs wordt onderzoek verricht. Dat laat weinig tijd voor de niet-mondige kinderen en jongeren die toch gerechtvaardigde klachten hebben. Hoe tracht het Kinderrechtencommissariaat voeling te houden met die groep en hun problemen? Heeft het Kinderrechtencommissariaat suggesties voor de verbetering van de kwaliteit van kindeffectrapportage (KER) over onderwijs? De KER zal niet lang meer bestaan want ze zal opgeno-

men worden in de reguleringssimpactanalyse (RIA's). Ook dan dreigt de aandacht voor kinderen verloren te gaan.

Mevrouw *Merckx-Van Goey* wijst erop dat het samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd voor de oprichting van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind. Kinderen en jongeren moeten daarbij betrokken worden. Deze commissie moet in haar vijfjaarlijks rapport verslag uitbrengen over de wijze waarop zij kinderen en jongeren heeft betrokken bij haar werking. Langs Vlaamse kant worden jongeren en kinderen in deze commissie vertegenwoordigd door de Jeugdraad en de Scholierenkoepel. De spreker vraagt of de ondersteuning die in dit kader noodzakelijk is, een taak is voor de Kinderrechtencommissaris of voor het departement Onderwijs.

Mevrouw *Monica Van Kerrebroeck*, commissievoorzitter, vraagt welke rol de Kinderrechtencommissaris denkt te kunnen spelen in het kader van inclusie.

3. Antwoord van mevrouw Ankie Vandekerckhove

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* wijst erop dat pesten een belangrijk probleem blijft. Het is wel niet duidelijk of het pestgedrag toeneemt, of dat het probleem gewoon meer bespreekbaar is geworden.

Iedereen heeft ervaring met pesten, als pester, gepeste of omstaander. Het is moeilijk om vast te stellen vanaf wanneer er sprake is van een echt probleem. Een en ander hangt voor een stuk af van de draagkracht van het kind of de jongere.

Pestgedrag kan niet los gezien worden van een gebrek aan respect en tolerantie dat kinderen vaststellen bij volwassenen.

Het probleem mag niet geminimaliseerd worden. Heel wat jongeren moeten ervoor behandeld worden buiten de schoolmuren.

Mevrouw *Vandekerckhove* is er niet van op de hoogte of er meer werk wordt gemaakt van het pestprobleem in het lager of het secundair onderwijs. Ze stelt wel vast dat de meeste meldingen betrekking hebben op adolescenten. Jongeren zijn dan het meest kwetsbaar.

Er zijn veel materialen beschikbaar. Daarnaast is werk gemaakt van visieontwikkeling. Daaruit is gebleken dat de aandacht niet enkel mag gaan naar

naar de pester en de gepeste, maar zeer zeker tegelijk ook naar de grote groep stilzwijgende omstanders. Zij zorgen er vaak voor dat het pestgedrag blijft voortduren. Er moet met de hele school gewerkt worden aan afspraken en gedragsregels.

Het KRC heeft er bij de bespreking van het Participatiedecreet op gewezen dat het participatieklimaat niet meetbaar is. Het bestaan van structuren is een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde. Regelgeving wordt gemaakt voor die instanties die niet doen wat er zou moeten worden gedaan. Het Participatiedecreet heeft scholen waar weinig gebeurde op het vlak van participatie, ertoe aangezet om er eindelijk werk van te maken. Mevrouw Vandekerckhove onderstreept in dit verband het belang van een ondersteunend expertisecentrum om scholen verder op weg te zetten. Behalve participatie van leerlingen, waarop de VSK zich terecht concentreert, is ook de participatie van ouders en leerkrachten belangrijk. Het expertisecentrum kan daarbij een belangrijke rol spelen. De toepassing van de formele regels naar alle betrokken partijen zal erdoor kunnen worden verbeterd.

Het KRC heeft geen aanwijzingen dat er uitwijzingen zouden gebeuren van kinderen zonder papieren tussen de paasvakantie en de zomervakantie. Deze afbakening is echter arbitrair. Kinderen kunnen bijvoorbeeld ook tijdens de week voor de paasvakantie worden uitgewezen. Elk kind dat zich in België bevindt moet kunnen genieten van de rechten van het IVRK. Het recht op onderwijs is een fundamenteel recht dat te zwaar wordt gehypothekeerd door de vraag of de ouders wel in orde zijn met hun verblijfsrechten. Mevrouw Vandekerckhove beseft dat ze niet de ideale oplossing heeft en dat er altijd een arbitraire grens zal moeten worden getrokken. Er zijn echter kinderen die vele jaren in ons land hebben school gelopen en die de taal niet kennen van het land van herkomst van hun ouders. Voor deze kinderen moet er in elk geval voorrang worden gegeven aan het recht op onderwijs, tenminste wanneer de lange duur te wijten is aan de trage gang van de procedures. Binnen het KRC is men er hierover volgens de spreker nog niet helemaal uit. Er moet een afweging worden gemaakt tussen verschillende gelijkwaardige rechten. De vraag of ouders al dan geen papieren hebben, mag echter niet leiden tot ernstige inbreuken op de fundamentele rechten van kinderen.

De term ‘onderzoek’ die wordt gehanteerd heeft volgens mevrouw Vandekerckhove niet enkel betrekking

op ‘onderzoek’ zoals dat plaatsvindt in het kader van individuele ombudsdossiers. Sommige zaken die worden onderzocht staan geheel los van concrete meldingen. Er wordt bijvoorbeeld beroep gedaan op informatie uit het netwerk Schulden op school, uit het netwerk Inclusie, uit het departement Onderwijs enzovoort. De ombudsthema's bepalen dus niet de hele agenda van het KRC. Niet alleen ombudsthema's leiden tot beleidsadviezen.

De kindeffectenrapportage is tijdens het afgelopen jaar enigszins bemoeilijkt als gevolg van de drukte naar aanleiding van het opstellen van het jeugdbeleidsplan, en als gevolg van de aandacht voor het BBB-verhaal. Op den duur wist niemand meer wie waar zat. De spreker hoopt dat een en ander thans eindelijk duidelijk is geworden.

De reflectiegroep Kinderrechten op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap, wordt verankerd in het jeugdbeleidsplan.

De kwaliteit van de kindeffectenrapportering kan volgens mevrouw Vandekerckhove worden versterkt door meer aandacht te besteden aan de feitelijke inschatting van de gevolgen. Het volstaat niet om na te gaan of de grote lijnen van het IVRK worden gerespecteerd. Wanneer bijvoorbeeld de wijziging van de leerplichtleeftijd wordt besproken, moet nagegaan worden wat daarvan de concrete gevolgen zullen zijn voor alle kinderen die door deze maatregel zullen worden getroffen. Bij het eerste kindeffectenrapport dat werd opgesteld, werd bijvoorbeeld concreet nagegaan hoeveel minderjarigen er precies geraakt werden door een maatregel met betrekking tot campingbewoners. Op deze wijze kon het effect voor minderjarigen worden ingeschat van het verbod op campingbewoning.

Een KER moet veel meer die richting uitgaan dan die van een formalistische toets. Mevrouw Vandekerckhove wijst erop dat het aan het parlement zelf is om de bevoegde ministers te blijven appelleren aan hun verantwoordelijkheid om een KER op te stellen. De parlementariërs hebben daarover het laatste woord.

Het Kinderrechtencommissariaat is natuurlijk zeer opgetogen dat de Nationale Commissie eindelijk opgericht is maar over de concrete organisatie daarvan is er nog zeer weinig nieuws. Zowel het Kinderrechtencommissariaat als de ‘Délégué général aux droits de l'enfant’ zal daarin een plaats hebben, wel-

iswaar zonder stemrecht. Ook de ngo-koepels en de jeugdleden van alle gemeenschappen zijn daarin vertegenwoordigd. Maar mevrouw Vandekerckhove heeft er nog geen enkel idee van hoe de ondersteuning of het secretariaat van de commissie er concreet zal uitzien. Nochtans is het uitermate belangrijk dat bijvoorbeeld de Vlaamse Jeugdraad en VSK tijdig geïnformeerd worden over de agendapunten, zodat ze met kennis van zaken hun inspraakrechten kunnen uitoefenen.

Als adviserende instantie kan het Kinderrechtencommissariaat een rol spelen in het debat rond inclusief of geïntegreerd onderwijs. Mevrouw Vandekerckhove wijst op de zeer grote inspanningen die nog geen twee jaar geleden inzake inclusie geleverd zijn, op een congres waar zowel het departement Onderwijs als het netwerk inclusie bij betrokken was. Of men de weg van het geïntegreerd onderwijs blijft bewandelen dan wel radicaler durft te opteren voor inclusie, is natuurlijk een beleidsbeslissing. Er is toch wel een fundamenteel verschil tussen beide soorten onderwijs.

De verslaggever,

De voorzitter,

Sabine
POLEYN

Monica
VAN KERREBROECK
